

РЕЦЕНЗИЯ

**от доц. д-р Ангел Ангелов Заберски
щатен преподавател в Нов български университет, бакълавърски
факултет,
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство”,
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“
по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”**

за кандидат

ПАУЛО РИКАРДО СОАРЕС ЗЕРЕУ

Настоящата дисертация на Пауло Зереу на тема „Музикално–стилови характеристики на бразилския валс: националният музикален език” е развита в един вълнуващ обем от 165 страници. Изложението е оформено в: резюме, четири глави, заключение с изводи, приложение с нотни партитури на Франсиско Миньоне, референтни източници, библиография. Изведени са приносите на дисертационния труд. Приложена е библиография съдържаща 106 източника на английски, испански и португалски езици.

Позволих си съвсем сбито да направя горното изброяване на дяловете, защото те представят още от пръв поглед изрядната логическа структура на изследването и цялостното развитие на идеите на дисертанта. Нещо повече, изборът на темата на дисертацията, както и цялото изследване на Пауло Зереу имат реален практически принос, тъй като поставения проблем не е изследван досега и наистина представлява интерес в най-общ смисъл, но и в частност би бил полезен и на изпълнителската пиано школа у нас. Следва да отбележа, че голяма част от ядрото, елементите и основополагащата същност на описаната в текста проблематика са разработени от дисертанта в цялостната му изпълнителска дейност дейност до момента. А всичко това прави от своя страна текста значим, академичен и с ясно научно-практическо приложение и той отговаря напълно на изискването за научна актуалност и очакван изследователски принос.

Избраният от автора изследователски подход в областта е приносен, изключително новаторски и може да бъде приет като модел и инструмент

за изграждане на концепция, образност, внушение и комуникация с аудиторията. Това проличава още от глава първа, където са основите, целите, задачите които си поставя докторантът. Показва, че обстойния анализ и изследователски маниер ще бъдат на академично ниво. От своя страна логиката на структуриране и цялостно изграждане на текста на дисертацията показва една много висока степен на познаване на изследвания проблем. Структурата на текста на дисертацията е положена в горе коментираните четири големи дяла, които са развити на основата на една непрекъснато изграждане и надграждане на мисли, което води до центъра на дисертацията, а именно : „Преглед и анализ на валсове за соло пиано”. Основните параметри на изследването, тематиката, целите и задачите му са положени още във въведение-то на дисертацията, където автора е дефинирал точно и ясно обекта на своя интерес. Начинът по който го прави е добър подход при анализ на клавирни пиеси, разбран и разработен, като метод за създаване на идея и концепция за сценична реализация. Целите са насочени към разглеждането и проследяването на процеса на работа на изпълнителя над предложения от докторанта музикален текст, което логично води и до цялостен анализ. Една от задачите която си поставя Пауло Зереу е да дефинира и формулира основата на изграждането на емоционалната експресия. При все, че доколкото аз съм запознат, бразилската музика независимо дали „сериозна” или „забавна”, носи невероятна душевност и „топлина”.

Представянето на **втория** дял на текста „**Развитието на валса в Бразилия**” в четири части се основава на изключително детайлното разглеждане на Modhina, Lundu, Serenade и Choro. Мисленето и търсенето на начини за аналитаторска работа на основата на исторически, доста любопитни факти около тези типове валс (условно да ги нарека) и методологията по която докторантът го прави, считам е изключително

ценна и полезна. Бих добавил даже – интересна тема и за непрофесионален читател, но с любителски интереси насочени към музиката.

В глава **трета** от темата Пауло ни запознава с едни от най-популярните бразилски композитори на валс. На мен ми бе интересно да се запозная и открия имена в жанра, с които не се бях срещал до сега. Несъмнено Франсиско Миньоне е най-известният с големия брой свои композиции и начина, по който се отнася към жанра валс. Разбира се и останалите композитори които споделя Пауло, придават национален привкус на този жанр, който се простира отвъд Бразилия и го прави универсален. Придават на валса символична сила, която го прави глобален. Докторантът доказва, че бразилският валс има културно и социално значение в Бразилия и по света. Както и значимостта му (на валса) в националните музикални течения и преднамереното му използване от композиторите, е опит за намиране и утвърждаване на национална идентичност.

По нататък силно впечатление ми направи дялът в който Пауло анализира подробно импровизационния стил на Миньоне по отношение на валса. Аз приемам това като приносен детайл, но и като един от центровете на теоретичното изследване на Пауло Зереу. Център който аз лично приемам като обобщение основано на изпълнителската дейност на дисертанта като пианист, в която Зереу е достигнал до реални практически решения на сложни научно приложни проблеми от областта на изпълнителското изкуство. Това по моему представлява оригинален принос в музикалната наука и поне аз нямам информация това да е изследвано в световната музикалнотеоретична практика. Такова проучване и изследване което прави докторанта, би помогнало малди композитори и изпълнители, преподаватели и студенти, да разберат по-добре бразилския валс, което ще доведе до нови хоризонти за интерпретация на бразилската

музика. Също би било полезно и на музиканти извън страната да разбират по-добре характеристиките на бразилската музика.

Много важно място заема частта за ХЕРМЕНЕВТИКАТА. Този анализ на творбите позволява по-задълбочено познаване на дадено музикално произведение, тъй като показва структурните връзки на композицията с техническите проблеми, както и решенията им. Това вече би могло да се нарече връзка между пиеса, изпълнител, публика. Докторантът анализира херменевтиката от гледна точка на музикалното значение свързано с културния контекст, което би довело до свобода на изразяването и интерпретацията. В примерите които той предлага и анализира (4 валса) се илюстрира именно това -поетиката, лириката, сантименталността, душевността на бразилската музика.

Приложените и анализирани нагледни примери в дисертацията придават солидна научна основа на целия текст. Те внасят голяма яснота и спомагат за по-ефективно вникване в тази материя. Видимо докторантът е изключително вещ по отношение на съвременните музикални подходи и има много солидна теоретична основа, като по този начин работата му може да бъде приета като един великолепен пример за сложно и аналитично мислене.

Представената в края на текста информация по отношение на библиография(106)източника, публикации(3), приложения (4 партитури), богато творческо CV, във връзка с дисертационния труд, референтните източници е впечатляваща. За мен тя е едно солидно доказателство, че дисертационният труд е разработен самостоятелно и че избраната методология и методика на изследване е основана на богат опит, което от своя страна води до пълно съответствие с поставените цел, задачи и принос на дисертационния труд. Разбира се , не бих искал да подминавам и участието на научния ръководител проф. д-р Милена Шушулова за

оказаната неocenима методическа помощ при структурирането на работата, насоките, и идеите за създаването на такъв великолепен труд!

Запознат съм с представеният ми автореферат на Пауло Зереу, който съдържа 22 страници и синтезирано, много точно представя основни положения от текста на дисертацията, като в него е включено пълно и точно представяне на публикациите на автора в специализирани издания, както и неговата концертна дейност, участията му в майсторски класове, уъркшопове и семинари. Една наистина богата творческа биография!

От всичко споделено от мен си позволявам да оценя високо цялата практическа, методическа, педагогическа и творческа дейност на Пауло Зереу, също и цялостната изследователска работа и написването на текста на дисертацията. С това бих желал да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на докторанта Пауло Зереу образователната и научна степен „доктор” по специалност 8.3. „Музикално и танцово изкуство”.